

VIII.évf. 1. szám

Beszéljünk a szennyvízcsatornázásról... és csináljuk

Sokat beszéltünk már róla falugyűlésen, baráti társaságban és másutt, minden beszélgetés vége summa summarum módra egy lett: nagyon hiányzik s a beszélgetőtársak mind-egyike bevezetné!

Ha igazak az információink, akkor bizton állíthatjuk: ilyen közel még sohasem álltunk hozzá. Kóny gesztorságában hat település pályázott az állami alapokra -Kóny, Enese, Mérges, Rábacsécsény, Bodonhely és Bágyszovát. A csatlakozás lehetőségét meghagyva több településnek. /A tisztítómű Rábacsécsény közelében lesz/

December utol napjaiban olvashattuk a jó hírt -először a Magyar Nemzet hasábjain 314 millió forintot nyert a leendő társulás a Környezetvédelmi Alapból! Ez azonban közel sem elég a csatornahálózat és tisztítómű megépítéséhez -hiszen ennek az összköltségvetése 2 MILLIÁRD forint. Természetesen a másik -nagyobb összegű- pályázatunkat is benyújtottuk.

A céltámogatásról májusban-júniusban várható döntés. Reméljük annak mértéke olyan lesz, hogy a lakosságnak minél kevesebbe kerül.

A legfontosabb kérdések közé tartozik ugyanis: mennyi-

ibe kerül mindez? Egyszerre kell-e kifizetni? és még ezer más kérdés. Ma még csak a családok által fizetendő összeg nagyságrendjét tudjuk megírni. Ez várhatóan 150-200 ezer forint között lesz. Hangsúlyozom még egyszer: ez az állami támogatás mértékétől függ. A fizetés ideje pedig több évre el fog húzódní, hasonlóan a vízi közműhöz. Ennek részleteit -a pályázat elnyerésének biztos tudatában ki fogjuk dolgozni?

De nagyon fontos: az elnyert pályázatokat önmagukban semmit nemérnek! A lakosság kétharmadának IGENT kell mondania, s aztán már indulhat is a beruházás. Mintegy két-három évvel kell számolni a közmű beindulásáig, tehát a beruházás -amennyiben ez évben indul- 2003-ig elhúzódik.

Aki nem lép, lemarad! Ki kell használnunk a történelmi lehetőséget, magunk mögött tudva az állami támogatásokat.

A Hírmondó hasábjain is kérem Önöket, jól gondolják meg a csatorna fontosságát és ne habozzanak amikor megkérjük az igen válaszért!

*Mesterházy József
polgármester*

Enese község méltó módon szeretne emlékezni az ezredfordulóról. A falu központjában-a Közön- kerül sor augusztus 19-én az emlékmű felavatására.

Mondja el véleményét Ön is!

Akinek ötlete, elképzelése van a megépítendő emlékműről 2000. április 20-ig adja le a polgármesteri hivatalban. A megrajzolt, terven szerepeljen a tervező neve!

A község lakossága április 21 - április 30-ig véleményezheti a polgármesteri hivatalban kiállított terveket.

A tervek tartalmaznia kell:

- az emlékmű anyagát /fa, bronz, kő, stb./, méretét
- részletes leírását

A nyertes pályaművet a Képviselő testület választja ki.

*Mesterházy József
polgármester*

Nem mindegy, hogy mit mondanak községünkéről! Naponta fordulnak meg Enesén, sok az átutazó. Ha rendezett, virágos portákat és közterületeket látnak -akkor véleményük, benyomásuk is pozitívabb, kedvező lesz.

Kérem a falu minden polgárát, ebben a 2000. évben külön odafigyeléssel virágosítsa, hadd színesítsék a tarka virágok a házakat. Az Önkormányzat is elkövet mindent a falu felvirágoztatásáért.

Köszönöm pozitív hozzáállásukat, jó munkát kívánok!

Mesterházy József

Felhívásom elsősorban a vállalkozókhöz szól. A tervek szerint 5 Enese táblát állítunk fel községünkben, a 85. sz. főúthoz közel ill. a faluközpontban. Az elképzelés szerint a 150x90cm táblán rajt lesz a község címe, rövid községtörténet /németül és magyarul/ utcahálózat -és reklámfelületek. Az információs táblán természetesen jelölnék a vállalkozó telephelyét ill. egy 10x10 cm felületen a kért szöveget, emblémát stb.

Érdeklődésük esetén bővebb információval a polgármesteri hivatalban szívesen állunk rendelkezésére.

Mesterházy József

A község 2000. évi költségvetése

A képviselő testület február 12-i ülésén tárgyalta el fogadta el a község 2000. évi költségvetését.

A költségvetés bevételi és kiadási főösszege III millió 106 ezer forint.

Főbb bevételi források /millió forintban/

-Étkeztetés:	5,50
-6 db telek értékesítése:	4,80
- Matrac betétjegy:	3,00
- Fejlesztési hitel:	3,00
- Sajátos bevétel /Víziközmű/:	4,80
-Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	2,70
-Munkanélküliek jövedelemtámogatása:	0,95
-Gázközmű hozzájárulás	2,00
-Bezi önkormányzattól átvett:	1,00
-SZJA /helyben maradó rész ill. kiegészítés/:	18,70
-Egyéb állami támogatás	56,10
-Kommunális adó:	2,00
-Iparűzési adó:	2,00
-Gépjárműadó:	2,00
-Bérleti bevételek:	0,6
-Egészségügy	
Védőnői szolgálat	
Szociális étkeztetés	1,85

Főbb kiadások /millió forintban/

- Járdák felújítása:	1,25
- Étkeztetés:	7,20
- Polgármesteri hivatal	
/bérek, működési kiadás,/	
egyéb:	18,00
- Társadalmi szervezetek támogatása	1,50
- Pénzeszközök átadása	
/gyermekjóléti és családsegítő szolgálat,	
fogorvosi rendelő,	
Rábcatorok, építési feladatok ellátása/:	2,30
- Tartalék	4,75
- Óvoda	
/bérek, működési kiadás/	11,70
-Közvilágítás	
Dózsa u. villanyhálózat	5,50
-Napközi /konyha, bérek és fejlesztések/	5,80
-Város és községgazdálkodás	2,50
Iskola /bérek, fejlesztés/	38,10
-Védőnői szolgálat	1,1
-Házi segítségnyújtás	1,1
-Rendszeres pénzbeni ellátás	5,5
-Eseti pénzbeni ellátás	2,1
-Közművelődésre	1,1
-Ügyeleti szolgálatra átadott	0,5

Zene és néptáncoktatás Enesén

A Harmónia Művészeti Iskola a második tanévét kezdte meg 1999 őszén az enesei tagiskolájában. A művészetoktatás keretében zenét és néptáncot tanulhatnak az itteni gyerekek. A tavalyi tanévben a zenei előképzőben megismerkedhettek a zenei lapokkal, zenei írással-olvasással, ebben a tanévben pedig már hangszert kaphattak. Választás alapján zongorán, hegedűn és furulyán kezdték meg hangszeres tanulmányukat. A félévi vizsgán számot adtak eddig megszerzett hangszeres tudásukról és szép eredménnyel zárták az első félévet. A néptáncot tanuló félévi vizsgája összefoglalóan zajlott a más településeken lévő tánc csoportokkal együtt. Ez Győrött a Bartók Béla Megyei Művelődési Központban került megrendezésre, ahol az enesei gyerekek gyönyörűen szerepeltek, egységes, szép előadásmódjukkal a legjobbak között voltak.

Feltehetjük a kérdést: miért fontos Enesén a zene- és a néptáncoktatás? A Harmónia Művészeti Iskola egyaránt lehetőséget kíván biztosítani az amatőr szintű muzsikálás elsajátítására és az arra alkalmasakat a zenei pályára való felkészülésre. Hangszer- és táncoktatási lehetőséget ad mindenki számára, aki fontosnak érzi a zene, a tánc közelségét és aktív részese szeretne lenni a muzsikálásnak, táncolásnak. A Harmónia Művészeti Iskola 1993-ban alakult alapfokú művészetoktatásra specializálódott közoktatási intézmény. Győrben és környező falvakban kezdte meg a működését. Jelenleg az iskolában 740 tanuló tanul zene-, képzőművészeti és néptáncoktatáson. Az enesei tagiskolában 35 gyermek tanul zenetagozaton és 29 gyermek pedig néptánc tagozaton. Célunk, hogy ezek a gyerekek a művészeti nevelés során gazdagabbak legyenek, ismerkedjenek meg környezetük és hazájuk művészetével, valamint képesek legyenek közreműködni színvonalas produkciók megvalósításában, mely által hírnevet és rangot szerezhetnek Enese lakóinak és iskolájuknak.

Takács Zsoltné
igazgató

A község képviselőtestülete 2000. február 12-én tartotta első ülését. A képviselők beszámolót hallgattak meg a napköziotthon működéséről, valamint meghatározták az április 1-től érvényes étkezési térítési díjakat. A döntés értelmében 10 %-kal emelkednek a díjak a fent jelzett időponttól. /Ennek értelmében az egésznapos óvodai térítési díj 141 forintra, az iskolai egész napos 176 forintra, míg a vendégbéd 235 forintra emelkedik/.

Második napirendi pontként a Testület elfogadta a község 2000. évi költségvetését, melyről részletesebben egy másik cikkben olvashatnak.

Immár hagyománynak mondható az év elején megtárgyalt rendezvényei időpontja. Ennek alapján előre lehet tervezni és látni éves rendezvényeinket. Erről szintén külön tájékoztatjuk Önöket.

Újabb televásárlók kijelölése történt meg. Szépen fogynak. Dózsa utcai telkek, jelenleg nyolcat sikerült értékesíteni a húszból. Három telket enesei lakosok vettek meg.

Mesterházy József
polgármester

Enesén egyszer volt egy hengermalon

Ha néha, néha a vasúton túlra vitt az utam, figyelmem először az elhagyott romos állapotban lévő malomra vetődött. Nem véletlen. A szebb napokat is megért épületet kikezdte az enyészet. A tavalyi évben aztán kimondták felette az ítéletet. Eladták és megkezdték a lebontását. A bontásban résztvevők ismerős és ismeretlen neveket fedeztek fel a gerendákra írva. Ha élnének ők tudnák elmesélni igazán a malom történetét. Én nem dolgoztam a malomban, de mint fiatal gyermek elég sokat megfordultam az épület majdnem minden részében. Főleg a gépház és a környéke érdekelt. Édesapám testvére Gősi István itt volt ugyanis fűtő. Innen ered az, hogy tőle sok mindent hallottam és viszonylat szabadon mozoghattam. Másoktól is hallottam, hogy a malom első tulajdonosa Kopstein Richárd nevű uriember volt. Arra aztán már világosan emlékszem, hogy a harmincas években Szász Géza és Kövecses Nándor mint bérlők üzemeltették a malmot. A főmolnár Paller Ferenc volt. A malom alkalmazottjai, illetve molnárjai egy jól összeszokott csapatot alkottak. Ők képviselték Enesén abban az időben a munkásosztályt. Eléggé huncut emberek voltak. Egyébként sok mindenben elől jártak. Például ők alkották a tűzoltó csapatban a derék hadat. Búcsúkor és a bálokon a Móric /A régi időkben Enese örökös cigányprímása/ először nekik húzta el a nótájukat.

Kik is voltak ezek a derék emberek?

Id. Ludván János, id. Merkó István, Eördögh Sándor, V. Tenyeres Ferenc, Pintér János, Kiss Viktor, tüksetagi Gősi Sándor és Varga Antal akkor mint kocsis.

A gépész Apatóczi Lajos, helyettese, illetve a fűtő Gősi István volt.

Néhány szót a kis üzem felépítéséről. Úgy tudom, hogy u.n. hengermalon volt. A déli oldalon volt a fogadórész, ahol átvették a darálnivalót, illetve az őrlőnivaló gabonát. Fő profiljuk azonban a kenyér, a finomliszt, búzadara, /griz/ volt. Melléktermékként értékesítették, illetve felhasználták még a korpát is főleg állatok etetésére. Az őrlőnivaló szemes terméket kanalas elevátor szállította a hengerekhez. Őrlés ill. darálás után aztán osztályozták, nagy rezgésszámú szitával tisztították. A kész lisztet és egyéb őrleményeket csöveken keresztül az ún. garatokba eresztették. Itt zsákokba adagolták és kétkerekű targoncákkal a második ajtónál lévő kocsikra és tragacsokra rakták.

Had térjek vissza néhány mondat erejéig ahhoz a bizonyos szitalóberendezéshez. Egyik alkalommal a második emeleten nézgettem a zakatoló gépeket.

Az egyik huncut molnár rábeszélte arra, hogy fogjam meg a nagy rezgésszámmal működő szitát és akkor gyorsabban meg-növök.

Hallgattam is a "jó" szóra, mert nagyon szerettem volna már és is felnőtt lenni. Azt, hogy meddig fogtam, arra már nem emlékszem, de úgy megrázott, hogy elkékültem. Szédülten ballagtam le a grádicson. Nem volt elég a bajom, még búcsuzóul fejemre dobtak egy üres lisztzsákot. Ráadásul szemerkélő esőben ballagtam haza. Mire hazaértem, erősen hasonlítottam egy jókora kovászsuborkához.

Visszatérve a komolyabb dolgokhoz, az őrlésért nem pénzt fizettek, hanem kivették a vámot, illetve a termék bizonyos százaléka illetve meg a malmot, amiből a hasznát képezték. A malom berendezései abban az időben elég modernek voltak. Kiváló minőségű lisztet készítettek. A környékről is sokan idejártak őrletni. Röviden ennyit a malom működéséről.

Ami engem abban az időben jobban érdekelt, az a meghajtó motormatuzsálem volt. Pista bátyám itt dolgozott és naponta általában én vittem neki az ebédet. Míg az ennevalót fogyasztotta, kíváncsi szemekkel bámultam az irtózatossázzal működő motorkolosszust. Faszéngázzal működő egyhengeres motor volt. Szíjhajtással működtette a malom transzmisszióit. Az óriási masina indításához több ember kellett.

A dugattyú átmérője becslésem szerint úgy 50-60 cm volt. Mivel a motor csak egyhengere volt, óriási lendkerékre volt szüksége. Átmérője kb. 3-3,5 méter lehetett, súlya pedig több tonnát is elérte.

A motor hajtásához szükséges faszéngáz előállításához rengeteg fára volt szükség. A tüzelőanyagot előzőleg összefűrészelve és széthasogatva kosárban kellett a kb.3-4 méter magason lévő kazánba felhordani. A kazán melletti tartályokban keletkezett gázt aztán megfelelő tisztítás után csővezetéken vezették a munkahengerbe. Sűrítés után aztán mágnesgyújtással lobbantották lángra a gázt, ami aztán működtette a dugattyút. A motor hűtésére és a gáz fejlesztéséhez sok víz kellett.

A motor hűtésekor és a gáz termelésekor keletkezett melegvizet visszahűtötték és újból felhasználták. A melegvíz tárolására egy hatalmas beton-tartályt alkalmaztak. A nyári hónapokban itt szoktunk néhányan lubickolni. Kijövetel után eléggé csatornaszagunk volt. Ilyen esetben még a szúnyogok is elkerültek bennünket. Hála Isten különösebb bajunk nem történt.

Közben Enesét is elérte a front. Szerencsére sem a bombázások, sem a harci cselekmények nem tettek kárt a berendezésekben. Így szinte azonnal beindulhatott a munka. Őrölt a malom az orosz hadseregnek is. Akkor éjjel, nappal dolgozott. Kellett az ennivaló. Annyan voltak, mint ...szóval sokan. Később aztán megtörtént az államosítás. Ekkor Gorka László vette át a malom irányítását. Még után néhány évig működött. Utána aztán elavultnak, gazdaságtalannak nyilvánították és leállították a termelést.

A munkásokat elbocsájtották. A gépek zaja örökre elnémult.

Gősi Sándor

Általános iskolások díszmagyarban

Elsősorban köszönetemet szeretném kifejezni a magam és az óvodás gyermekek nevében a vállalkozóknak akik az általuk rendezett bált bevételét 200.000,- Ft-ot az enesei óvoda javára ajánlották fel. Volt aki részvételével, tombolajegy vásárlással, tombolatárgy felajánlásával, mások a belépődíj elküldésével vagy külön pénzfelajánlással járultak hozzá a rendezvény sikeréhez.

Ebből a pénzből az udvari játékokat szeretnénk gyarapítani, új mozgásfejlesztő eszközöket és rollereket vásárolunk.

Az óvoda Szülői Munkaközössége nőnapit rendezett az óvodások javára. Helyhiány miatt nem sorolom fel, de az óvoda hirdetőtábláján olvasható azon szülők neve, akik felajánlásaikkal, részvételükkel hozzájárultak a rendezvény bevételéhez. Köszönjük Élő Mártának a szervezést, Csonkáné Balikó Évának és Káldy Zsoltnének a tombolajegy árusítást, Kissné Eszes Anikónak a belépődíjgyek árusításában nyújtott segítséget.

Az óvodások farsangi bálja nagyon hangulatos volt. Dicséret illeti a szülőket a sok ötletes jelmez elkészítéséért.

Óvodánk benevezett a tavaszi Győrújbaráton rendezendő OVI Olimpia 2000 játéokra. 15 jómozgásu, talpraesett, gyors 5 éven felüli kisgyereket kel-

ÓVODÁNK ÉLETÉBŐL

lett választanunk -ami nem volt egyszerű, hiszen sokan vannak ilyenek -akkikkel részt vehetünk a sporteseményen.

Az ovisok is megünnepelték

Március 15-ét. Hagyomány, hogy saját készítésű nemzeti zászlóval, kokárdával vonultunk Hetvényi István emléktáblájához, ahol minden csoport egy-egy szál virágot helyezett el. Utána megnéztük a falumúzeumot. Minket is meglepett, hogy 5-6 éves gyermekeket mennyire érdekelte a sok kiállított tárgy. Nagyon sokat kérdeztek, csodálkoztak a régen használatos eszközökön. Jó ötlet volt ez a múzeum, hiszen ezáltal gyermek és felnőtt sokat gazdagodik tudásában, érzelmekben.

Április 27-én kezdődik az óvodások loxli órák úszótanfolyama Győrben. Köszönjük az Önkormányzatnak, hogy magára vállalta az utaztatás költségét. Ezáltal kevésbé tehető családok is elküldhetik gyermeküket.

Az óvodai év ünnepnapjai közül még előtűnik van az Anyák napja és a Gyermeknap.

Anyák napját csoportonként ünnepljük.

Várjuk az anyukákat a délelőtti közös játéokra és a délutáni köszöntő műsorra.

Kocsis Nándorné

Az 1900-as évek elején az enesei iskola gondokkal küszködött. Hisz nem voltak meg azok a feltételek, amik meghozhatták volna számára a fellendülést.

Barcza Dénes földbirtokos, képviselő testületi tag előterjesztette indítványát a gazdasági ismétlőiskola megszüntetése tárgyában. Ezt azzal indokolta, hogy a gazdasági ismétlő iskola szervezését megelőzőleg is volt ismétlő iskola. E kettő tananyaga lényegében teljesen megegyezett.

Tekintettel az akkori súlyos pénzügyi és még súlyosabb gazdasági helyzetre hivatkozva kérte Barcza Dénes az iskola eltörlését. Azt is kijelentette, hogy ez a fajta iskola nem az okvetlen szükséges intézmények közé tartozik.

A képviselők megtartották a szavazást ez ügyben. A legtöbb "igen" szavazattal elfogadták a gazdasági ismétlőiskola megszüntetését.

1932-ben jóváhagyták az eltörölt ismétlőiskola továbbképző népiskolává való visszafejlesztését, és ennek érdekében megtették a szükséges lépéseket. 1932-ben jóváhagyták az eltörölt ismétlőiskola továb-

bképző népiskolává való visszafejlesztését, és ennek érdekében megtették a szükséges lépéseket.

Az 1935-től 1946-ig tartó időszokról nagyon kevés írásos anyag van. Idős emberekkel való beszélgetés alapján lehetett megtudni, hogy az iskolának ekkor már két tanterme volt. Azt a bizonyos második tantermet -amiről anyai vita volt- ekkor kellett, hogy felépítsék, vagy kialakítsák. A tantestület két személyből állt: Káldy Mihályból és Zafián tanár úrból. Káldy Mihály 1941-ig volt az iskola igazgatója. Utódja Adamecz János már az 1939/40-es tanévben itt tanított, Szencről /Szlovákia/ származott. Érdekes, hogy 1943/44-es tanév 1944. április 1-én befejeződött, bizonyára a háborús helyzet miatt. A háború után, 1946. szeptemberében az állami iskola harmadik számú tantermének felszerelésére egy gyűjtési akciót szerveztek az eneseiek. Ez a harmadik tanterem a Tschurl Ernő féle kastélyban került elhelyezésre. A kastélyt a községi Földigénylő Bizottság községi tulajdonba adta át. A tan-

Magyar Demokratikus Nők Szövetsége enesei csoportja is bekapcsolódott.

A gyűjtésben 11 db négyülékes pad elkészítéséhez szükséges tölgyfaanyagot az enesei hengerfalom ajándékozta az iskolának. A padok elkészítését Kiss Dezső, enesei bognármester a téli hónapok alatt díjtalanul elvégezte. Az új helyiség azért kellett, mert akkor a községünkben már négy tanterem működött, de ezzel szemben csak 2 tanterem állt a rendelkezésükre. Az új termet téli időben iskolának, nyáron pedig óvodának adták át. 1947. novemberben felvetették a lehetőséget hogy az iskola és a község háza /Tschurl-kastély/ cseréljen épületet. A kastély alkalmas volt arra a tágas kertrészével együtt, hogy ott 4 tantermes iskolát alakítsanak ki. A község háza kapná meg az addig használt iskolaépületet. A 40-es évek végére az épületcsere sikerrel megvalósult. Az állami iskola tehát áthelyeződött a Tschurl-kastélyba. Egy jó darabig tehát itt folyt a gyerekek oktatása, nevelése.

AZ ISKOLA 1930-1950-IG

MILLENNIUMI IFJÚSÁGI NAP AZ ISKOLÁBAN

Március 14-én a nemzeti ünnepünkre emlékezve ifjúsági napot tartottunk az iskolában. Már korán reggel izgalommal gyülekeztünk, hisz tudtuk, sok jó program vár ránk. Először a falumúzeumot nyitottuk meg. Érdekes dolgokat gyűjtöttünk, a múzeum nagyon szép lett. Az iskola udvarán kopjafát avattunk. Megilletődve hallgattuk a Szózat gyönyörű sorait. Megkoszorúztuk Hetvényi István emléktábláját és énekelve vonultunk a kultúrházba megtekinteni az ünnepi műsort. Ezután következtek a versenyek:

• népdaléneklés, • mondamondás, • versmondás, • történelem, • számítástechnika témakörökben.

Iskolánk tanulói szép számmal, eredményesen vettek részt ezeken a versenyeken. Közben történelmi játszótérben, ifjászbemutató, videovetítésen szórakozhattunk vagy éppen tanulhattunk. Azért volt jó ez a nap, mert sok mindenre volt lehetőségünk.

Böcskei Gyöngyvér 4.a.

A MÁRCIUS 14-ÉN SZERVEZETT VERSENYEK EREDMÉNYE:

Történelem verseny

- I. Mosonszentmiklós
- II. Abda
- III. Győrsövényház

Számítástechnika verseny

- I. Gács Gergely 5.o. (Rábapatona) és Kiss Eszter 8.o. (Enese)
- II. Márkus Noémi 8.o. (Rábapatona)
- III. Szeli Tamás 8.o. (Enese)

Versmondó verseny

- 5-6.o.
- I. Szeli Kata 5.o.
- II. Szórádi Andrea 6.o.

III. Busa Orsolya 5.o.
Különdíj: Nagy Ildikó 5.o.
7-8.o.

I. Németh Annamária 7.o.
II. Botka Réka 8.o.
III. Kántor Edina 8.o.
Különdíj: Csapó Eszter 8.o.
Prózamondó verseny:

1-2.o.
I. Lengyel Boglárka 1.o.
II. Lengyel Patrik 2.o.
III. Limpacher Klaudia 2.o.
3-4.o.
I. Pintér Attila 4.o.
II. Böcskei Gyöngyvér 4.o.
III. Merkó Ildikó 3.o.

Népdaléneklési verseny
alsó tagozat

I. Botka Dóra 4.o.
II. Böcskei Gyöngyvér 4.o.
III. Zsenák Ingrid 3.o.
Különdíj: Kettinger Csaba 3.o.

felső tagozat:

I. Csapó Eszter 8.o.
II. Dobrádi Krisztina 7.o.
III. Vass Richárd 6.o.
Különdíj: Deribó György 5.o.

csoporthoz éneklés:

I. Szeli Kata - Nagy Ildikó 5.o.
II. Szórádi Andrea - Varga Virág - Szakács

bollya

A helyezést elért tanulók a zsűri elnökeitől vehették át az oklevelet és jutalmakat.

MÁRCIUS - BÖJTMÁS HAVA

Az "új, jobb márciusi ifjúságnak" üzeni Ady Endre A Tűz márciusa című versében, hogy "Március van, s határtalan az Élet". Bármilyen az időjárás, Mars isten hónapja már a biztos tavasz reményét hordozza, az élet zendülését. A tavaszi napéjegyenlőség a hó 20. napján 8 óra 35 perckor következik be, és ettől kezdve a Nap már az éggömb északi részén lesz. A hónap uralkodó bolygója a Mars, az ősi itáliai istenek egyike, a tűz, a lendület, a harc hordozója. A régi római év tíz hónapos volt, és márciussal kezdődött. A régi magyar naptárakban böjtmás hava néven említik, mert erre a hónapra esik a húsvétot megelőző nagyböjt nagyobb része.

A Nap a tavasz első napját követően a Kos jegyébe lép, ezért nevezik a Kos havának, a meteorológusok pedig tavaszelőnek.

A hónap bővelkedik jeles napokban, amelyekhez kedves, megőrzésre érdemes népszokások kötődnek. Az idén március első hetében még javában tart a farsang, hiszen a nagyböjt kezdete március 8-a, hamvazó szerda. Ettől kezdve egészen húsvétig igen szigorú előírások szerint étkeztek az ország többségét kitevő katolikusok. Mára enyhültek a böjti előírások, de néhány vidéken még ma is tartják a régi szokásokat, amikor a nagyböjtben csak növényi táplálékon éltek, nem borotválkoztak, nem dohányoztak, és a házasélettől is tartózkodtak a különösen vallásos közösségekben. Hamvazószerdát nevezik böjtfőszerdának, száraz szerdának, böjtfogadó szerdának. Ezen a napon az elmúlt évi virágvasárnap barka hamujával keresztet rajzolnak a hívek homlokára a bűnbánat jeléül /"hamut hint a fejére" - mondják ma is, ha valaki megbánja amit tett/. Hamvazószerdát követi a csonka hét, amelynek vasárnapján Európa néhány országában tüzet gyújtanak, amiben nem nehéz fölfedezni a téltemetés szokását. Hazánkban ez főleg a németek lakta részeken ismert.

Gergely napja már a kora középkor óta a rekordáció /köszöntőjének előadása/ egyik alkalma volt. Március 12-én Nagy Szent Gergely bencés szerzetesre majd pápára emlékeznek. A középkori kultúra előkészítője iskolákat alapított, megszervezte az egyházi énekeket /gregorián/. Gergely-nap az iskolákban a tavaszi fél év kezdete volt, és ekkor a diákok adománygyűjtő körútra indultak. A gergelyjárás vagy gergelyezés során felvonulásokat szerveztek, köszöntőket énekeltek, új tanulókat toboroztak. Néhány bezárásra ítélt iskola újra feléleszthetné ezt a szép szokást, hátha sikerül adományokkal megmenteni az alma matert. Tavaszkezdő nap is volt Gergely napja. Zalában úgy tartják, hogy az ekkor metszett szőlő sokat terem.

Jézus titkos tanítványának Arimathiai Józsefnek ünnepe március 17-e. Nikodémusszal együtt ő gadoskodott Jézus eltemetéséről. Egy apokrif evangélium szerint József fogta föl Jézus vérért egy kehelybe, ez volt a Grál-legenda elindítója. A legenda szerint az edény egyetlen jászpiskóból

készült, látása örök fiatalságot ad. A Parsifal eposzban a Grál királyok családját az Anjou-házhoz kapcsolja W. Eschenbach.

A legismertebb három név márciusban Sándor, József Benedek. Sándor névünnepe 18-a, az Alföldön ezt a napot tartják alkalmasnak a fehér bab vetésére, Bukovánában a zab és az árpa vetési ideje. József, az ács a názáreti Jézus nevelője volt. A hagyomány szerint ezen a napon szólalnak meg először a madarak, mert "Szent József kiosztotta nekik a sípot." A József-napi szivárványban a széles sárga sáv jó búzatermést, a széles piros sok bort jövendöl. A méhészek ekkor engedik ki először a méheket, és a gazdák a jószágot a legelőre. Benedek-nap -március 21-e- a tavasz első napja. Göcsejben zsírt és fokhagymát szentelnek, amelyek gyógyhatást tulajdonítanak. A benedek hagyományt ezen a napon dugják a földbe, főzetével régen tifuszos betegeket mostak le. A bencés szerzetesek alapítójukat tisztelik Szent Benedekben.

Gyümölcsoltó Boldogasszony -március 25-e- Jézus fogantatásának ünnepe. A néphagyomány szerint ekkor kell a fákat beoltani. A Délvidéken úgy tartják, hogy a békák ekkor szólalnak meg először.

Vallási ünnepek

Római katolikus: Hamvazószerda /március 8-a/, Szent József /március 20-a/, Gyümölcsoltó Boldogasszony /március 25-e/.

Görög katolikus: Hamvazószerda /március 8-a/, Mária örömhírvétele /március 25-e/.

Protestáns: Purim /Ádár hónap tizennegyedik napja/. Előző nap tartják Eszter böjttét /Táárit Esztér/.

Nemzeti és nemzetközi ünnepek:

A világ éhezőiért könyörögnek /március 5-e,

Nemzetközi nőnap /március 8-a/,

Nemzeti ünnep /március 15-e/,

A magyar sajtó napja /március 15-e/,

Színházi világnap /március 27-e/.

Egy hónap az Új-Világban - Kanada

Az emberek nagy többsége szeret utazni, messze tájakat bejárni, idegen országokat megismerni. Sokan vannak Magyarországon, akinek hozzátartozója él az Atlanti óceán túloldalán. A legtöbben 56-es menekültek, akik közül számosan hazajárnak az Óhazába. Vagy ritkábban - a hazai testvérek látogatják meg őket! Dombi József és felesége, Piroska néni, 1999. őszén repültek el Kanadába testvérlátogatába.

Tavaly szeptember 16-án ültünk repülőre s majdnem 13 órát utaztunk, míg elértünk Reginóba, ahol a testvérem lakik -kezdí az élménybeszámolót a ház asszonya.Körülbelül 180 ezren lakják ezt a várost, hatalmas területen fekszik, szinte csak családi házat lehet látni a városban -ezek is mind faházak. A legmagasabb épületek négy emeletesek, ezeket már téglából építették.

Az utcán gyalogos forgalom alig van, mindenki autóval közlekedik -a 16 évestől a 80 évesig. Nincs is talán olyan család, ahol ne lenne két-három autó. Ez a nagy távolság miatt érhető, nekünk 20 percre volt szükségünk, míg beértünk a városközpontba. Feltűnő -Magyarországgal összehasonlítva, veszi át a szót Jóska bácsi-, hogy az utcákon nem lehet szemetet látni, nagy a rend és a tisztaság. Ez igaz a nagyvárosokra -Calgary, Denver, de a farmergazdaságokra is. Érdekes, hogy olyan falvakat, mint Enese nem láttunk -csak nagyobb városokat és farmergazdaságokat, melyeket egy-egy család lát el.

A farmer földje be van kerítve, akár több tucat kilométeren át! A ház körül virágok, örökzöldek vannak, kb. 100-200 méterre helyezkednek el a gazdasági épületek. A farmernak minden felszerelése megvan a gazdálkodáshoz, egy-egy gazdaság általában "szakosodott" valamilyen termékre. A legkisebb gazdaságban is min. 500-600 hízómarhát tartottak, de olyan is volt, ahol ez a

szám 2.000-re rugott. Az állatok télen-nyáron kint vannak a végeláthatatlan földeken. Ritkán szakítja meg egy-egy fa az egyhangúságot. Mivel távol vannak a várostól saját repülőgéppel rendelkeznek!

Sok magyarral talákoztunk. Nagyon összetartanak, fölkarolják egymást. Minket is meghívtak többször, minden meghívásnak nem tudtunk eleget tenni.

A reginai magyaroknak külön termük van -Balaton Hungaria, magyar hall-nak hívják. A nyugdíjasok naponta ott vannak, lehet reggelizni, ebédelni. Kártyáznak s beszélgetnek. De a többi dolgozó magyar is benéz, ha másra nem egy italtra munka után. Kétszer voltunk magyar lakodalomban s egy magyar partyn -magyaros öltözetben voltak az ottaniak. A partyn csak magyar számokat muzsikáltak, pedig olyan is volt, aki nem tudott magyarul.

A legnagyobb élményünk egy rendezvényhez fűződik. Amikor a magyar himnuszt játszották, -nem szégyen- eleredtek az ember könnyei. Nem mindennapi érzés volt több ezer kilométerre távol meghallgatni a nemzet imáját.

Sokat kérdeznak Magyarországról, mi van itthon -de már nem jönne haza, mert a család oda köti őket. Nyugodt életet élnek, nem rohannak -8 órai munkával meg tudják keresni az élethez valót.

Október 18-án indultunk haza, rengeteg barátot szereztünk. Kb. 15-en kísérték ki bennünket a repülőterre s búcsúzóul egy-egy kis apró ajándékot adtak. S az ottani ismerősök közül már Enesén volt látogatónk.

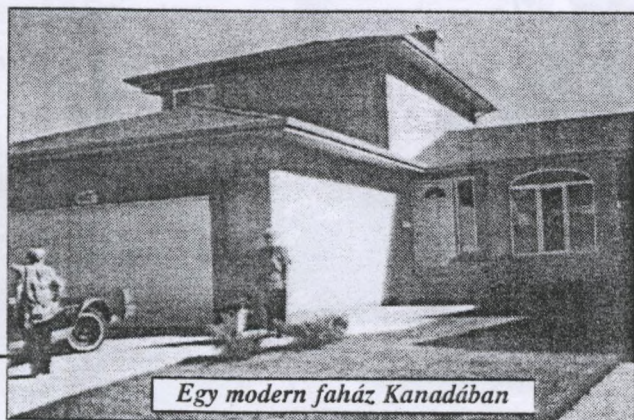
Mesteházi József

Piroska néni és József bácsi lakodalomban

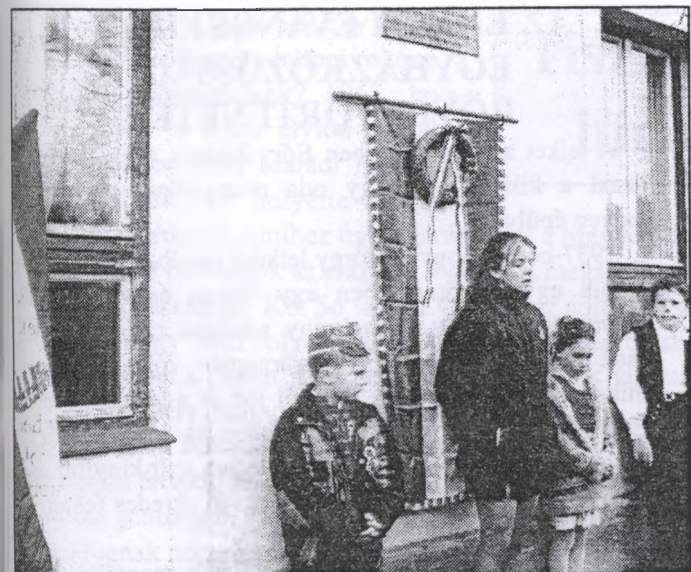
Vadászaton a kanadai mezőkön

Egy modern faház Kanadában

Farmergazdaság autóval és repülővel

Március 15.-i ünnepség Hetvényi István emléktáblájánál

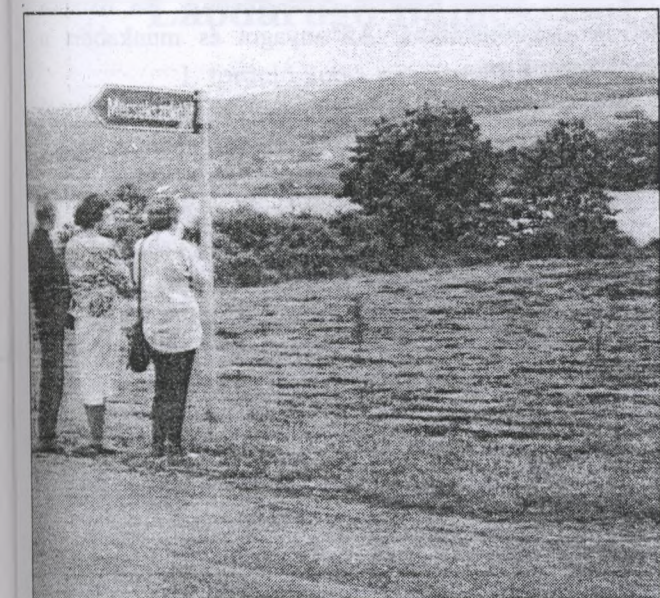
Farsnag 2000. 6.a osztály

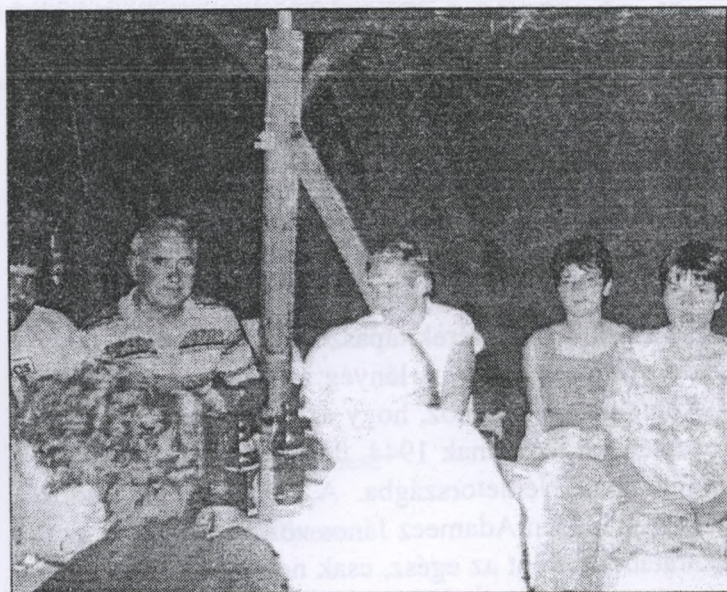
Íjászbemutató

Tánc az esőben, falunap 1999

*Baranyában Baranyában...
Ezen a fotón is van enesei vonatkozás*

Három országban élnek, de magyarul beszélnek.

Böjtös Kálmán annak a generációnak a polgára, aki átélte, átküzdötte századunk legmegpróbáltóbb éveit - második világháború poklát. Visszaemlékezései bemutatják, közelebb hozzák a levante-mozgalmat s egy kicsit lakóhelyünket, Enesét, eneseieket Németországban és az onnan hazavezető úton.

Olvassák figyelemmel a több részből álló visszaemlékezést!

Böjtös Kálmán Visszaemlékezéseim

I. rész

Ilyenkor amikor befejeződik az év, az ember mindig azt mondja, hisz nem rég kezdődött, mintha most lett volna új év. Pláne ebben a rohanó s mindig alakuló világban még jobban úgy tűnik. Szidjuk az időjárást, mert sohasem tetszik valamiért, a mindig a jelenlő kormányt, mert úgy tűnik mindegyikben a régi mindig jobb volt. De ez egy emberi tulajdonság, mindig az nem tetszik, ami van. Most hogy elértük a kétezredik évet még jobban visszatekint az ember hosszabb távra is, főleg a kedves érvfordulókra. Ezen elmélkedve én is megálltam az 1944. december 31-i dátumnál. Mi is történt akkor az életemben és még 56 fiatal társam életében ezen a napon, 55 évvel eze-lőtt?

Javában folyt a második világháború. Az orosz csapatok Magyarországon keresztül igyekeztek a fasiszta Németország legyőzésére és úgy Magyarország, mint Németország elfoglalására. Ebben az időben már Budapestet is bekerítették. De a német hadvezetés egyetértve az akkori Szálasi nyilaskeresztes rezsimmel az utolsó szalmaszálba kapaszkodva elrendelték 5 korosztály, még nem hadköteles fiatal Németországba való hurcolását. Ugyanis ekkor a katonaidő 21 évesen kezdődött. Persze nekünk azt mondták, hogy az oroszok elől menekítenek ki bennünket az Oroszországba való elhurcolástól. De majd később visszatérek tapasztalataink alapján, hogy mi is volt az igazság. A lényeg jött a parancs a helyi Levante parancsnokhoz, hogy az 1928-24-ig született levanték sorakozzanak 1944. december 31-én a közön és indulnak Németországba. A Levante parancsnok abban az időben Adamecz János volt. Persze nem az ő akaratából történt az egész, csak neki a felsőbb nyilas parancsot kellett teljesíteni.

AZ ENESEI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZÖSSÉG RÖVID TÖRTÉNETE

A telket a 30-as években Eöry Mihály ajándékozta, azzal a kikötéssel, hogy oda evangélikus templom legyen épülve.

1937-ben Ládonyi György lelkész idejében az állami iskola egyik tantermében egy falban épített oltárt helyeztek el, mely falszekrény módjára zárható volt, csak minden hónap első vasárnapján volt kinyitva, mikor istentisztelet volt. Bezírólt jött át a lelkész, mert Enese leány gyülekezet volt. Ebben az időben Döry János Úr volt a gondnok, az Ő feladata volt kinyitni és becsukni. Az oltárképet Kesserü István ezredes festette és ajándékozta a gyülekezetnek.

Az oltárt D. Kapi Béla püspök Úr szentelte fel. Ládonyi György lelkész r 1936-1952-ig szolgált. 1952-ben a gyülekezeti tagok segítségével felépült a templom. Kőműves mester Halász József volt. Az építéshez Eöry Mihály 1,7 m³ deszkával és 4 db beton áteresztő csővel járult hozzá. A deszka elég volt stukatur és padlás deszkának. Ebben az időben id. Gósi Sándor volt a gondnok, a pénztáros pedig Ludván Pál 1949-1978-ig.

Templom szentelése április 14-én húsvét másnapján volt 1952-1957-ig Sághy Jenő Úr volt a lelkész.

1957-évből Szalai Mihály enesei asztalosmester készítette a padokat, az árát gyülekezeti tagok gyűjtéséből és pár személy, mint pl. Eöry Mihály, Káldi István, Mesterházy József, Mesterházy István 940,- Ft-tal egy pad árával járultak hozzá.

A két gyermek padot Szalai Mihály asztalosmester ajándékba csinálta.

1959-1978-ig Kiss Jenő volt a lelkész.

1978-1998. augusztus 31-ig Koháry Ferenc szolgált a gyülekezetben.

1993-évből készült a templom villanyfűtése. Készítette: Szabó Kálmán gépészmérnök és Kovács István elektrotechnikus. Az anyagot és munkabért a gyülekezet fizette.

1994-évből készült a karzat, melyet Horváth József lébényi ácsmester készítette. A gyülekezeti tagok gyűjtéséből fizették a vele kapcsolatos kiadásokat.

1998-évből készült a torony, mely gyülekezeti és Polgármesteri Hivatal hozzájárulásával, valamint társadalmi munkával és adományokból épült fel, mely részletes munkát a torony építéséről szóló papír igazol.

A torony szentelést D. Szabik Imre püspök Úr végezte október hónapban.

1979-1995-ig Nagy Lajos Úr volt a gondnok és felesége a pénztáros.

1996-tól a mai napig Csepi Zoltán Úr a gondnok és Szalai Miklósné a pénztáros.

1998. szeptember 1-től Farkas Ervin Úr Bezi-Enese lelkésze.

*Készült: 2000. január 20-án
Nagy Lajosné gyűjtése alapján*

Tisztelt Enesei hírmondó!

Emlékeimből szeretnék egy két dolgot felidézni. Hogyan lettem rokona - a Pénzügyi Miniszternek? 1963. tavaszán, mikor a Rába elvitte a Rábászentmihályon lévő családi házunkat, szétbontottuk, és helyette Enesére

kezdtünk építkezni, amihez úgy a Járási mint a Megye Párt- és építkezési hatóságok az erkölcsi segítséget megadták. Az építkezést elkezdjük. Kb. 50 %-ban voltunk az építkezéssel kiderült, hogy nem folyósítsák a kamatmentes építkezési kölcsönt azon a címen mert nem oda építkeztünk vissza a régi ház helyére. Nagy bajban voltam. Állt minden.

Felutaztam Budapestre, a Pénzügyminisztérium illetékes osztályára érdeklődni a kölcsönt illetően. Közölte a vezető, hogy ne gondoljam azt, hogy a földgunyhó helyett Balatoni villát fognak nekem építeni. Elkeseredésemben felkerestem a kisiparosok érdekvédelmi szervezetét az országos központot, a KIOSZT, annak Elnök helyettesét Dr. Gyömöri Lajost. Előadom a panaszom. Beszélt az akkori Pénzügyminiszterrel, az akkori pártfogómmal. Azzal váltam el menjek vissza oda, ahol előtte kirugtak, de kikötötte, hogy írásos engedély nélkül ne hagyjam ott az irodát. Vissza megyek a Pénzügyminisztérium illetékes osztályára meglepő választ kapok. Megkapom az engedélyt a kamatmentes kölcsönt, más helységben. Előtte miért nem mondta az elvtárs, hogy a Pénzügyminiszternek rokona vagyok. Válaszom, nem tudtam, hogy ebben az országban csak az boldogul, akinek rokona a Miniszter. Sajnos így volt. Erre föl az ország minden árvizes helyein feloldották a szigorú megkötéseket. Az árvízkarosult bárhol felépíthette házáat kamatmentes kölcsönből. Enesén így épülhettem fel továbbá Bejczy József és Bodegrác György. Így lettem rokona a Pénzügyminiszternek.

Tisztelettel: Laci bácsi

Rózsa utca Rózsa utca ó de szép, gidres-gödrös sáros. 65. évvel ezelőtt az ottani gyalogjárdán élvezet volt végig sétálni, igaz illegális uton 3-4 m széles vadrózsa bokrok voltak egész a vasut állomásig. Ma a legnehezebb járművek használják, de senki nem godozza. Az alcsonyabb személyautók csak ügyeskedéssel kerülnek ki a kátyus gödröket. Amilyen szépen karbantartottak a házak, kertek, megérdemelne az út egy kis karbantartást. A falu gyalogjárdaírói ne is beszéljünk. Balesetveszélyesek, sőt életveszélyesek.

Laci bácsi

Magamról röviden. 1946 óta iparendeléssel rendelkezek. Több szakembert neveltem. Ki ilyen lett ki olyan. Általában jó szakemberek lettek. Jópár kisipari kiállításon vettem részt. Körülbelül 25-30 nagy cégnek voltam beszálítója. Többek között a Rába Vagongyár, Kisalföldi gépgyár, Textil gyárak. Esztergomi laborművek, Ganz művek, a Miskolci bányatrósz, Soproni Szőnyeg, Szombathelyi, Kőszegi, Zalaegerszegi ruhagyárnak stb. Vezetőségi tagja voltam úgy a Járási mint a megyei vezetőségnek, jó ideig országos küldött voltam. Ma is a győri vezetőségben vagyok benn. Nagyon sok elismerő oklevelem van. Tulajdonosa vagyok a könnyűipar kiváló dolgozója kitüntetésnek. Igaz ötágú, de büszke vagyok rá. Most ért egy kellemes meglepetés, megkapom a jubileumi gyűrűt, mire - e sorok megjelennek, ünnepélyes keretek között átadják. Az összes elismerést a Hírmondón keresztül is megköszönöm.

Tisztelettel: Laci bácsi

Az 1999-2000, évi „SUZUKI MOLNÁR” megyei III. Labdarugó Bajnokság Csornai Csoport Tavaszi Sorsolása

1. forduló 2000. március 12. 15 óra	Markotabödöge-Enese
2. forduló 2000. március 19. 15 óra	Enese-Rámapordány
3. forduló 2000. március 26. 15 óra	Magyarkeresztur-Enese
4. forduló 2000. április 2. 16 óra	Enese-Jobaháza
5. forduló 2000. április 9. 16 óra	Vág-Enese
6. forduló 2000. április 16. 16 óra	Kisfalud-Enese
7. forduló 2000. április 23. 16 óra	Enese-Bodonhely
8. forduló 2000. április 30. 16 óra	Rábászentandrás-Enese
9. forduló 2000. május 7. 17 óra	Enese-Rábacsanak
10. forduló 2000. május 14. 17 óra	Egyed-Enese
11. forduló 2000. május 21. 17 óra	Enese-Fehértó
12. forduló 2000. május 28. 17 óra	Rábászentmihály-Enese
13. forduló 2000. június 4. 17 óra	Enese-Szárföld
14. forduló 2000. június 11. 17 óra	Bágyogszovát-Enese
15. forduló 2000. június 18. 17 óra	Enese-Bezi

A tartalék csapat sorsolása azonos a Felnőtt csapatéval, mérkőzésük 2 órával előbb kezdődik. Magyarkereszturnak és Fehértónak nincs Tartalék csapata, ellenfelei szabadnaposak

Labdarugó Szövetség

Múlt, jelen s jövő

Legfontosabb dolog a világon, talán... a létezés. Létezik a tenger és a tűz, van búza, kenyér, szunyog és légy-csapó, ló, lovas, fű és birka stb. és ember, emberek!

Vannak országok, benne népek, nemzetek. Vannak nemzetek és problémák melyekről manapság oly sokat lehet olvasni. Jelentéseket, prognózisokat, melyeket többek között az ENSZ készített, aztán többé kevésbé elfogdnak vagy elutasítanak az érintettek. Németországban, de egész Európára jellemző a népesség fogyás. Rohamosan öregszi a lakosság, csökken a születések száma! Ezzel szemben nő, vagy inkább nőne a bevándorlás, Ázsiából: Kínából, Afganisztánból, Indiából, Afrikából stb. Felsorolni is nehéz. Növekszik az itt őshonos népekben az ellenállás a "betolakodókkal" a bevándorlókkal szemben. Miért, mi az ok és okozat? Megállítható-e a fehéreket érintő negatív trendek, avagy a keveredés vagy másságok egymásmelletti toleráns létezése s a bevándorlás szabad engedélyezése-e a kivezető út? Ezt vizsgáljuk az alábbiakban.

Bízom abban, hogy írásom kivált az olvasókból olyan mérvű érzelmeket, amik toll fogásra sarkalják őket, s ezeket az újságban megjelentetném.

Németországban csökken a lakosság száma, ezen belül erősebben az "eredeti németiség"! Senki nem állíthatja, hogy szociális okokra vezethető vissza a gyermekvállalási kedv erős és tartós lanyhulása. A Német polgár a világ egyik legjobban, legkényelmesebben élő polgára. Számptalan fiatal már 18-24 éves korában egyedül élve önálló lakással bír, s mindehez még ezernyi pozitív, anyagi és társadalmi többlet ellenére, / mellett / más országokhoz viszonyítva / sem hajlandók az egyének "újra termelni" magukat.

Ezzel szembe állítható a vendégmunkásokból lett német polgárok, így a törökök, szerbek, albánok stb. közösségeinek születések általi komoly növekedése, amely a német

átlagtól lényegesen eltér. Ez arra a megállapodásra sarkall egyes elemzőket, hogy a német társadalom ketté vagy több felé szakadhat a más és más vallási, kulturális, szociális és életfelfogásbeli különbségekből eredően. Elérkezik-e az az idő, mikor németországban a lakosság egy része vagy nagy része "törökül", vagy nem németül beszél?

Mekkora gond ez ma, vagy gond lesz-e akkor? Lehet-e, kell-e ellene tenni? Hogyan?

Amerika népessége nő! Vannak olyan államok, főleg délen, ahol gond a végrehajtó hatalomnak a gyermeklétszámnak megfelelő iskola biztosítása. Érdekes, itt sem a fehér amerikaiak szaporodása hozta fel az előbb említett problémát, hanem a spanyol ajkuak demográfia robbanása!

Folytathatjuk a sort Franciaországgal, Az északi államokkal: Svédországgal, Norvégokkal, Finnekkel, s beszélhetünk Közép-Európáról is, Szlovákokról, Csehekről, és sajnos rólunk Magyarországról is. Hát beszéljünk rólunk!

Pezsgőt bontottak Marosvásárhelyen a román nacionalista politika vezetői a minap. A székelység fővárosában átbillent a mérleg nyelve. A románság került túlsúlyba, átlépve az 50%-os küszöböt.

Nemcsak Erdélyben, a Bánátban, vagy Felvidéken fogy a magyar! Fogy itthon is! A statisztikák szerint évente egy közepes magyar város népességével csökken az ország lakossága. Ez a szám sokkoló 60.000 ember! Hatvanezer. Forintban, a mostani idők forintjában is sok míg ezer és ezer család számára e szám, hát még emberben, gyermekben kifejezve rettenetes!

Emellett öregszi lakosságunk. Vállalható-e ez a folyamat? Mi a megoldás? Németországban, sok éve már a népességpolitika egyik fegyvere volt, hogy a világban, elsősorban rossz gazdasági helyzetben lévő Kelet-Európai országokban élő, igazoltan német származású családok vissza-

telepítését segítette erkölcsileg, s nem utolsósorban kemény akkor még Nyugat-Német márkában. Fejpenzt fizetett az áttelepülni vágyókért.

/Románia/ Hasonló fejpenzt fizetett Izrael a romániai zsidókért. Magyarországon előtt is itt a lehetőség. Néhány hete jelentek meg a magyar sajtóban azok a cikkek, melyek a délvidéki, az erdélyi, az ukrainai magyarok áttelepülését szorgalmazzák.

Milliók tömegéről van szó akkor is, ha a keményen gazdaságossági számítók szerint "talán" csak a fiatalabb, egészségesebb, szociálisan nem ránszorulóakra számíthatnánk! No persze, hogy ezt megtehetjük-e, illik-e a hozzánk a gyengék, a betegek az öregek a rászorulókat elhanyagolása megkülönböztetése? Szabad-e ilyet tenni. Bírja-e az ország gazdaságilag, tudja-e pénzelni?

Hasonló kérdések merülnek fel akkor is, amikor más országokból, Ázsiából, vagy Afrikából származtatnánk azt a tömeget, melyet mi vállalni gyermekáldásként nem vagyunk hajlandóak. Különösen fontos kérdéseket vet fel, amit a német példa alapján vizsgálhatunk, a másfajta identitása, vallású, politikai, társadalmi szokású, nyelvű tömegek megjelenése, beilleszkedése.

Harmadik megoldás lehet, hogy a jelenleg kisebbségként számon tartott magyar cigányság születési számának robbanásszerű növekedése néhány év, évtized alatt pótolja a fehér népesség lustaságából, kényelmességéből eredő hiányokat.

Nem szabad elfelejteni, hogy a mai Magyar népesség minden 10. tagja cigány származású, s 2000-ben az iskolába menő gyermekek közül minden 8. cigány! Baj-e ez, avagy örüljünk neki?

Hogyan lehet segítenünk a cigányság emancipációját a gazdaságban, a kulturájuk meghagyása mellett?

Mindezen kérdéseket, s másokat is remélhetőleg megvitattunk majd, de most térjünk át a magyarság népességi problémáiról Enese hasonló gondjaira.

évek	lakosság száma	iskolás	ovodás	7o éven felüli
1996	1773	223	76	129
1997	1776	213	73	132
1998	1763	219	72	125
1999	1749	202	69	124

Születések számának alakulása:

1996	17 fő	ebből 7 fiú és 10 lány
1997	13 fő	ebből 5 fiú és 7 lány
1998	13 fő	ebből 8 fiú és 5 lány
1999	15 fő	ebből 8 fiú és 7 lány

Falunk létszáma 1750 fő körüli jelenleg. Volt enneél több is és remélem lesz is! Mégsem ez a legfontosabb.

Több éven, évtizeden keresztül azzal dicsekedhettünk, hogy Enese a térség, egyik, vagy talán a legfejldőképesebb települése. Az elődök kiváló településpolitikája eredményeként /1945-1980/ megőrizték a település önállóságát. Központi szerepét egy nagyobb hibától eltekintve /ÁFESZ Könyba csempészése/ nem érte csorba, így fejlődése zökkenőmentesen folyhatott.

Győr közelsége mint katalizátor ezt erősen segítette. A rendszer változás átalakította a gazdaságot, s szerencsésen változott a vidék politika is. /Kiemelkedő az Antal kormány idején/ Az ország polgárai egyenlők lettek lakóhelytől függetlenül a költségvetés szempontjából. /fejkvóták/ Nőtt a vidék központi támogatásának mértéke. Az egyéb változások a kedvezőtlen gazdasági folyamatok mint a lakástámogatási hitelek eltűnése, az életszínvonal csökkenése elapasztották az építési kedvet, de a telkek száma is egyre csökkent, 1997-98-ra el is fogyott.

A betelepülésből származó lakosság gyermeknövekedés 1998-ra leállt, sőt fogyásra is fordult.

A fiatal családok hivatkozva az anyagi nehézségekre nem vállalták a gyerekeket. Egy és még több 2 gyermekes család él a faluban. Figyelembe kell venni azt is, hogy a házasságkötések ideje is kitolódik, s egyre divatosabbá válik az együttélés, ami majdnem minden esetben a gyer-

mekvállalás ellen hat, és óvatosságra inti mindkét felet, mert az egymásért való felelősségvállalás törvényesítése ebből a "frigyből" hiányzik. Nézzük e statisztikákat.

Meggyőződésem, hogy ynem csak országos szinten, hanem helyi szinten is kötelessége foglalkozni a helyi szolgálattévőknek, a közért aggódóknak e folyamat megváltoztatásáért. /No persze nem csak fizikailag értem!/
A faluért való felelősség és tenni akarásnak oda kell hatnia, hogy olyan helyi szociális háló, támogatási rendszerben alakuljon ki, mely a meglévő üzemek munkaerő vonzását is figyelembe véve újra fellendíti a letelepülést, s gyermek vállalásra serkenti a fiatalokat, köztük azokat is, akik már 1 vagy 2 gyermeket nevelnek. Mi lehet ez? A pénzügyi támogatás.

Konkrétan. A harmadik gyermek születését támogatásra méltónak találom a baba 3 hónapos korába, egyszeri 2-300.000,- Ft értékben. Ezen összeget akkor is biztosíthatónak látom, ha az önkormányzat hitelfelvételre szorulna.

Amennyiben sokan vitatják ennek hatékonyságát, úgy válaszom a következő: ha nincs harmadik gyermek, akkor nem kell kifizetni. Ha beválik, úgy az önkormányzatnak megérte, mert tudja biztosítani az intézményeinek működését, s nem kell elbocsájtani a pedagógusokat, csökkenteni az intézmények dolgozói létszámát, egyáltalán továbbra is gazdaságosan üzemelhet a falu.

Ha szociális támogatással elérjük, hogy a megfogant de ne kívánt magza-

tok megszülethetnek, már megérte az áldozatot!!!

A második nagyon fontos feladat a nevelés, de míg az előző javaslatom gyors eredményt is hozhat, addig ez lassu folyamat lehetne!

A családban, az iskolában mindketőben együtt erősíteni kell a hagyományokon, a szülői, tanári tekintélyen nyugvó nevelést. A liberális, álliberális nevelési rendszerek sehol a világon nem hozták a köz javát. Lehet, hogy hoztak eredményt, s a globalizáció szempontjainak tökéletesen megfelelnek, de nem a családoknak, közösségeknek, a nemzeti társadalmaknak.

Úgy hiszem egyre többen jönnek erre rá. Az elmúlt rendszerben, annak hatására az anyagi szemlélet eredményeként, s erre rásegítve a mostani divatos "álliberalizmus" az egyének érdekeit mindezek fölé emelő akármilyen lerombolta a hagyományokra épülő formákat. Bomlik a mindennapi élet erkölce, a "nép" / és a falu/ hagyományos teherbíró és önosztályozó világa immár szinte nem létezik. A korábban soha nem ismert "éljünk magunknak" vezérelv mellett nő a depresszió, és a többiekkel szembeni ellenséges beállítódás, bizalmatlanság, és kapcsolatlanság közepette hatékonyan manipulálnak a mindentudó médiavilág felszínes sztárjai. /Tőkéczy/ és közben csökken az ország lakosága atomjaira esik szét a falu, üresek a templomok, tele a kocsimák ... és a lelkeink?

Folytatás következik
Böcskei György

Már jól magunk mögött tudhatjuk az 1999-2000-es tanév első félévét, melynek eredményéről február 2-án vihették haza tanulóink a félévi bizonyítványt. Örömmel írhatom, hogy a 203 tanuló közül kitűnő eredményt ért el 22 tanuló, jeles lett 15 tanuló. Tanulóink legnagyobb része jól és közepesen teljesített. Sajnos elégtelen osztályzatot kapott 10 tanuló. Tőlük a második félévben komolyabb munkát várunk az eredményes év végi bizonyítványhoz. Megtörtént a 8. osztályosok továbbtanulási jelentkezése is. A tanulók nagyobb része szakközépiskolába illetve gimnáziumba jelentkezett, kisebb részük szakmunkásképzőbe.

Már folyamatban vannak a felvételi elbeszélgetések. Az újság megjelenésekor bizonyára értesítéseket is kapnak a tanulók a felvételekről.

A januári, februári időszakban szaktárgyi versenyeken vettek részt tanulóink az alábbiak szerint:

- nyelvünkben élünk, kommunikációs versenyen: Tóth Viktória 7.o.
 - számítástechnika versenyen: Kiss Eszter; Szeli Tamás 8. osztályos tanulók (megyei verseny)
 - ének versenyen: Böcskei Gyöngyvér; Botka Dóra 4.osztályos tanulók (Botka Dóra továbbjutott)
 - Csapó Eszter; Ihász Renáta 8. osztályos tanulók
 - német nyelvi versenyen: Nagy Klára, Botka Réka 8. osztályos tanulók
 - matematika versenyen: Laczkó Szabaszián 3.o.; Csorba László; Nemes Imre; Botka Dóra; Szabó Anikó; Csillag Tamás 4. osztályos tanulók képviselték iskolánkat.
 - a TIT levelezős matematika versenyen továbbjutott megyei szintű versenyre: Csorba László 4.o. és Szeli Katalin 5.o. tanuló.
- Valamennyiüknek gratulálunk és további sikereket kívánunk.

A farsang a felsősöknek február 25-én, az alsósoknak 26-án, a Bezi tanulóknak 27-én volt. A tanulók élményeiről a mellékletben tájékoztatjuk Önöket. Itt kell köszönetet mondani azoknak a SZÜLŐKNEK, akik értékes tombolatárgyakkal, süteménnyel, anyagi hozzájárulással és munkával támogatták a rendezvényt.

A farsangi díjakat a Győri Kecs KFT-től kaptuk 10.000 Ft értékben. Külön köszönjük a bezi szülői munkaközösség fáradozását, hogy a falubeli gyerekeken túl közel 50 enesei tanulóknak és nevelőnek mindent felül múló vendéglátást biztosított.

Március 14-én az 1848-as forradalom évfordulójához kötve ünnepeltük a magyar állam alapításának 1000 éves évfordulóját. Ennek keretében egy ifjúsági napot szerveztünk. Ekkor nyitottuk meg a korábban gyűjtögetett régi tárgyakat bemutató falumúzeumot a szolgálati lakásban. A kiállított

tárgyak legnagyobb részét Nagy Lajosné (Eőry Vilma) adta az iskolának. A tanulók közül legtöbb régiséget gyűjtött: Tüskés Máté 3.o.; Nemes Balázs és Vass Richárd (Bezi) 6.o. tanuló.

Köszönjük a közreműködésüket.

A múzeumot nem tekintjük lezártnak, ezután is szívesen fogadjuk a birtokukban lévő régiségeket.

A múzeum bármikor megtekinthető, a kulcsért a nevelői szobába fáradjanak be az érdeklődők (az iskola-idő alatt bármikor 8-16 óráig). Azokon az iskolai rendezvényeken,

melyekre a szülők hivatalosak szintén nyitva tart a múzeum.

A nap másik eseménye volt a MILLENNIUMI emlékoszlop avatása. Ennek állítását Dr. Leskó Imrénének az enesei Fatelep egyik tulajdonosának köszönhetjük, tőle kaptuk a farönköket. A szép megformálás pedig Szentes László munkáját dicséri. Mindkettőjüknek köszönjük!

Az ünnepély után a magyarságtudat erősítése érdekében vetélkedőket szerveztünk történelemből, számítástechnikából, népdaléneklésből, vers- és prózamondásból. Az első kettőre a Rábatorok faluinak iskoláiból is voltak résztvevők. A versenyek zsűrijében szaktanácsadók és nyugdíjas kollégák vettek részt. (A verseny eredményeiről a mellékletben olvashatnak.)

Akik nem kívántak versenyezni, történelmi játszóházban, történelmi

témájú film megtekintésén és íjászbemutatót vettek részt. Az íjászbemutatót Podnamiczky Miklós és társai tartották. A bemutató nagy

érdeklődést keltett. Köszönjük a tanulók nevében!

A millenniumi nap szervezéséhez felhasználtuk az USA-ban élő Nagy László által 1999. decemberében adományozott 200 dollár értékű anyagi támogatást. A vetélkedő értékes jutalomkönyveit vásároltuk belőle.

A HETVÉNYI díj átadására az esti ünnepségen került sor. A 2000. évben a 8 iskolai év alatti folyamatos kitartó szorgalmáért és példamutató magatartásáért, megyei szintű versenyeken való eredményes szereplésükért Kiss Eszter és Nagy Klára vehette át a díjjal járó oklevelet és pénzjutalmat.

A hátralévő időszak főbb eseményei a következők:

- Tavasz szünet: április 17-től május 1-ig (Utolsó tanítási nap április 14; első tanítási nap május 2.)
- Budapesti színházlátogatás a 7. és a 8. osztályosoknak: ápr. 29.
- Anyák napi ünnepély: május 6.
- Tanulmányi kirándulás: alsó tagozaton: május 17; felső tagozaton június 15.
- Gyermeknap: május 28. (délután)
- Ballagás: június 16.
- Tanévzáró ünnepély: június 20.
- Nyári táborozás: alsó tagozat: augusztusban; felső tagozat: június 19-25-ig Gyenesdiás

A fenti programokon túl tanulóink közül sokan részt vesznek a Nyugat-kapuja rendezvényen szavalattal, énekkel, monda és mese mondással, táncval különböző helyszíneken.

A sok program mellett első kötelessége tanulóinknak az eredményes tanév záráshoz a kitartó tanulás.

Kérem a szülőket a céljaink megvalósítása érdekében működjenek együtt az iskolával.

Enese, 2000. március 16.

Ferenczi Imréné
igazgató

FARSANGOLTUNK AZ ISKOLÁBAN

A farsangi ünnepély a jelmezes felvonulással kezdődött. A jelmezek nagyon ötletesek voltak. A szebbeket a zsűri díjazta.

Később tombolahúzás kezdődött, amin nagyon sok értékes dolgot lehetett nyerni. A fődíj egy nagy autós torta, egy ajándékcsomag, egy labda volt. A két legnagyobb fődíjat Aranka tanár néni nyerte meg. A tombolahúzás után kaptunk szendvicset és innivalót. Később pizsama-versenyt szerveztek a tanár nénik.

Az est legnagyobb meglepetése az volt, amikor a tanár nénik és a Csaba tanár bácsi is beöltöztek pizsamába.

Egész délután sokat neveltünk táncoltunk. Reméljük jövőre is ilyen jól sikerül a farsangi mulatság!

Merkó Ildikó

J. B.

ENESEI HÍRMONDÓ Kiadja: Polgármesteri Hivatal, Enese Megjelenik: negyedévente, 600 példányban

Szerkesztők: Gósi Sándor, Böcskei György, Kiss Lászlóné, Gülch Dezső, Takács László

Felelős szerkesztő: Böcskei György Nyomás: Text-Print Nyomdaipari Kft. Győr, Mester u. 9. Tel./Fax: (96) 317-512